

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Lublin, dnia 27 grudnia 2023 r.

RLU.611.3.2022.JKS.MW

DECYZJA NR RLU 8/2023

(wersja jawna)

informacje prawnie chronione oznaczono [xxx]

I. Na podstawie art. 23b ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1689 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje, że następujące postanowienia wzorców umów stosowane przez Nextbike Polska Spółka Akcyjna w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie:

1. *Operator jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie ze skutkiem na przyszłość.*

pkt XVI ust. 3. Regulaminu Systemu BiKeR Białostocka Komunikacja Rowerowa w wersji obowiązującej od 26 czerwca 2020 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Ciechanowski Rower Miejski w wersji obowiązującej od 1 kwietnia 2022 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Chorzowski Rower Miejski zwanego również Kajteroz w wersji obowiązującej od 31 sierpnia 2022 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Kołobrzeczski Rower Miejski zwanego również KRM w wersji obowiązującej od 15 marca 2021 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Komornickiego Systemu Rowerowego w wersji obowiązującej od 1 lipca 2019 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Konstancińskiego Roweru Miejskiego (KRM) w wersji obowiązującej od 1 marca 2020 r.

pkt XVI ust. 3. Regulaminu Systemu Lubelski Rower Miejski LRM w wersji obowiązującej od 14 czerwca 2021 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Luboński Rower Miejski w wersji obowiązującej od 1 marca 2021 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu OKBike! w Kędzierzynie - Koźlu w wersji obowiązującej od 29 maja 2020 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Oleski Rower Miejski w wersji obowiązującej od 1 kwietnia 2020 r.

pkt XV ust. 3. Regulaminu Otwocki Rower Miejski w wersji obowiązującej od 15 maja 2020 r.

pkt XV ust. 3. Regulaminu Systemu Piotrkowski Rower Miejski zwanego również PRM w wersji obowiązującej od 27 sierpnia 2019 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Pruszkowski Rower Miejski w wersji obowiązującej od 1 maja 2020 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Ostrowski Rower Miejski w wersji obowiązującej od 1 czerwca 2020 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Siemianowicki Rower Miejski w wersji obowiązującej od 26 kwietnia 2021 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Sosnowiecki Rower Miejski w wersji obowiązującej od 11 maja 2020 r.

pkt XV ust. 3. Regulaminu Systemu Rowerów Miejskich w Pszczynie oraz Gminie Goczałkowice - Zdrój w wersji obowiązującej od 26 kwietnia 2021 r.

pkt XIX ust. 9. Regulaminu Systemu Tarnowskiego Roweru Miejskiego zwanego również TRM w wersji obowiązującej od 27 sierpnia 2020 r.

2. *Operator jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie lub Polityce Prywatności ze skutkiem na przyszłość.*

pkt XVI ust. 3. Regulaminu Systemu Grodziski Rower Miejski w wersji obowiązującej od 25 marca 2015 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu City By Bike (zwanego także Katowice Bike) w wersji obowiązującej od 29 kwietnia 2019 r.

pkt XIX ust. 3. Regulaminu Systemu Marecki Rower Miejski zwanego KoloMarek w wersji obowiązującej od 1 kwietnia 2021 r.

pkt XVIII ust. 3. Regulaminu Systemu Pobiedziskiego Roweru Gminnego w wersji obowiązującej od 2 lipca 2018 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Tyski Rower w wersji obowiązującej od 1 kwietnia 2022 r.

pkt XIX ust. 3. Regulaminu Systemu Warszawski Rower Publiczny zwanego również Veturilo w wersji obowiązującej od 23 lutego 2021 r.

pkt XVI ust. 3. Regulaminu Systemu Wrocławskiego Roweru Miejskiego w wersji obowiązującej od 14 lipca 2021 r.

pkt XVIII ust. 3. Regulaminu Systemu Rower Miejski w Zielonej Górze w wersji obowiązującej od 6 września 2019 r.

pkt XVIII ust. 3. Regulaminu Systemu Żyrardowski Rower Miejski zwanego również ŻRM w wersji obowiązującej od 1 października 2018 r.

pkt XVIII ust. 3. Regulaminu Systemu Koniński Rower Miejski w wersji obowiązującej od 20 września 2018 r.

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Piaseczyński Rower Miejski w wersji obowiązującej od 5 marca 2020 r.

3. *Operator, po akceptacji przez Miasto Szamotuły, jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie lub Polityce Prywatności ze skutkiem na przyszłość.*

pkt XVI ust. 3. Regulaminu Systemu Rower Miejski w Szamotulach zwanego również RMS w wersji obowiązującej od 18 września 2017 r.

stanowią postanowienia niedozwolone, o których mowa w art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r., poz. 1610 ze zm.), a ich stosowanie stanowi naruszenie art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1689) i zakazuje ich wykorzystywania.

II. Na podstawie art. 23b ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1689 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na Nextbike Polska Spółka Akcyjna w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień wzorców umów określonych w punkcie I niniejszej decyzji, w postaci obowiązku:

1. opublikowania w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na koszt Spółki na jej stronie internetowej, która na dzień wydania niniejszej decyzji mieści się pod adresem <https://nextbike.pl/> oświadczenia o następującej treści:

„W związku z wydaniem i uprawomocnieniem się decyzji nr RLU- 8/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. informujemy, iż Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienia umowne stosowane przez Nextbike Polska S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie, dotyczące zmiany regulaminu określającego zasady i warunki korzystania z systemu rowerów miejskich oraz prowadzenia indywidualnych kont użytkowników bez określenia ważnych przyczyn uzasadniających wprowadzenie tych zmian wskazanych w treści postanowień, zakazując ich wykorzystywania.

W związku z powyższym ww. postanowienia są bezskuteczne wobec konsumentów (tj. przedsiębiorca nie może się na nie powoływać i kształtować na ich podstawie stosunku umownego z konsumentem). Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji (art. 23b oraz art. 23d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

Prawomocna decyzja Prezesa UOKiK może być pomocna dla konsumentów przy indywidualnym dochodzeniu roszczeń związanych ze stosowaniem niedozwolonych postanowień umownych, określonych w niniejszej decyzji, ponieważ Sąd powszechny związany jest decyzją Prezesa UOKiK w zakresie stwierdzenia niedozwolonego charakteru klauzul. Szczegółowe informacje dotyczące oznaczenia regulaminów, w których zamieszczone były zakwestionowane postanowienia oraz dat ich stosowania dostępne są w decyzji Prezesa UOKiK nr RLU-8/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. opublikowanej na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem [tutaj zostanie dodane hiperłącze (link) odsyłające do wersji jawnej decyzji w bazie decyzji dostępnej pod adresem www.uokik.gov.pl].”

[Podpis osoby upoważnionej w Spółce do składania oświadczeń]

Oświadczenie jw. Spółka opublikuje w ten sposób, że:

- a) treść przedmiotowego oświadczenia będzie dostępna i utrzymana na stronie internetowej pod adresem <https://nextbike.pl/> przez okres 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji,
- b) tekst powyższego oświadczenia będzie wyjustowany oraz wpisany czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff),
- c) tekst zostanie zamieszczony w górnej części strony głównej domeny z możliwością zamknięcia informacji przez użytkownika; pełna treść powyższego oświadczenia ma być widoczna przez cały czas, gdy użytkownik jest na stronie (niezależnie od tego, czy strona jest przez użytkownika przewijana) i samodzielnie nie zamknie tej informacji (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera),
- d) wielkość czcionki powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, tekst umieszczony w ramce, o rozmiarze takim, aby była ona w całości wypełniona oświadczeniem, o którym mowa w niniejszym punkcie, z uwzględnieniem marginesu 2,5 cm z każdej strony,
- e) w przypadku zmiany nazwy przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, powyższy obowiązek publikacyjny powinien być zrealizowany odpowiednio przez lub za pośrednictwem danego przedsiębiorcy lub jego następcy prawnego, ze wskazaniem nazw dawnej i nowej,
- f) w przypadku zmiany adresu strony internetowej lub z zmiany adresu lokalnych stron internetowych, należy niniejsze rozstrzygnięcie zastosować odpowiednio do strony internetowej/ stron internetowych funkcjonującej w dacie powstania obowiązku publikacji niniejszej decyzji,
- g) w razie zmiany treści sentencji decyzji lub jej uzasadnienia przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub sąd powszechny, w zakresie podlegającym obowiązkowi publikacji, należy obowiązek ten wykonać zgodnie ze zmienioną treścią decyzji,

2. opublikowania w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na koszt Spółki na publicznie dostępnych profilach prowadzonych w mediach społecznościowych w serwisie Facebook, w dacie wydania decyzji pod adresem https://www.facebook.com/NextbikePolska/?locale=pl_, oświadczenia o treści:

„Konsumentom, w związku z decyzją Prezesa #UOKiK nr RLU-8/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. [tutaj: oficjalna nazwa przedsiębiorcy z odesłaniem w formie # lub @] informuje, że stosował niedozwolone postanowienia umowne dotyczące uprawnienia Nextbike Polska S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie do zmiany regulaminów określających zasady i warunki korzystania z systemu rowerów miejskich oraz prowadzenia indywidualnych kont użytkowników bez określenia ważnych przyczyn uzasadniających wprowadzenie tych zmian wskazanych w treści postanowień. #decyzja Prezes #UOKiK nałożył na [tutaj: oficjalna nazwa przedsiębiorcy z odesłaniem w formie # lub @] karę pieniężną za #klauzuleabuzywne zamieszczone w regulaminach i zakazał ich wykorzystywania. Szczegółowa treść zakwestionowanych klauzul, oznaczenie regulaminów, w których klauzule się znajdowały i okres ich obowiązywania zamieszczony został tutaj. Szczegółowe informacje dostępne są w decyzji Prezesa #UOKiK nr RLU-8/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. opublikowanej na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem [tutaj zostanie dodane hipertącze

(link) odsyłające do wersji jawnej decyzji w bazie decyzji dostępnej pod adresem www.uokik.gov.pl”.

[Podpis osoby upoważnione w Spółce do składania oświadczeń].

Oświadczenia jw. Spółka opublikuje w ten sposób, że:

a) ww. oświadczenia będą dostępne w mediach społecznościowych - Facebook, przez okres 3 miesięcy od daty ich publikacji.

b) oświadczenia zostaną zamieszczone na ww. profilach w mediach społecznościowych w sposób umożliwiający stałe zapoznanie się użytkownika z ich treścią, tj. tak by tekst oświadczenia został umieszczony na tablicy (osi czasu) tych profili jako najbardziej aktualna informacja (post) wyświetlona przez użytkownika ww. serwisów (oświadczenie powinno zostać przypięte w formie pinezki),

c) fragment oświadczenia o treści „tutaj” powinien być zamieszczony w formie hiperłącza (linka) do wykazu zakwestionowanych klauzul i wzorców umów, wskazanych w sentencji niniejszej decyzji,

d) opublikowane oświadczenia nie mogą:

i. wykorzystywać opcji „Zakończ dystrybucję w Aktualnościach” (w okresie objętym obowiązkiem publikacyjnym),

ii. blokować możliwości dodawania komentarzy,

iii. blokować możliwości udostępniania (przekazywania dalej),

e) oświadczenia w formie postu zostaną dodane do relacji (Facebook) w pierwszym dniu realizacji obowiązku publikacyjnego, a po tej publikacji zostaną przypięte w prowadzonych tam profilach w sekcji „Wyróżnione relacje” i pozostaną tam przez okres 1 miesiąca,

f) oświadczenia zostaną sformułowane zgodnie z przyjętą strategią komunikacyjną, tj. post o decyzji będzie opublikowany na tych samych zasadach jak wszystkie inne i z użyciem takiej samej czcionki i wizualizacji jak w przypadku innych postów i wiadomości,

g) oświadczenia zostaną zamieszczone tak by były dostępne dla wszystkich użytkowników ww. serwisów, tj. by w ustawieniach prywatności miały status „publiczny”,

i) W przypadku zmiany profilu w ww. serwisie (Facebook) w czasie realizacji obowiązków publikacyjnych, oświadczenia w mediach społecznościowych zostaną opublikowane na innych profilach prowadzonych przez przedsiębiorcę,

j) w przypadku zmiany nazwy przedsiębiorcy, jego przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, powyższy obowiązek publikacyjny powinien być zrealizowany odpowiednio przez lub za pośrednictwem danego przedsiębiorcy lub jego następcy prawnego, ze wskazaniem nazw dawnej i nowej,

k) w razie zmiany treści sentencji decyzji lub jej uzasadnienia przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub sąd powszechny, w zakresie podlegającym

obowiązkowi publikacji, należy obowiązek ten wykonać zgodnie ze zmienioną treścią decyzji.

3. skierowania na adresy e-mailowe konsumentów, którzy zawarli z Nextbike Polska S.A. z siedzibą w Warszawie lub z Nextbike Polska S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie umowy o prowadzenie indywidualnych kont umożliwiających korzystanie z aplikacji mobilnej Nextbike na podstawie wzorców regulaminów, w których zamieszczone były zakwestionowane postanowienia, w terminie 2 miesiące od daty uprawomocnienia się decyzji, informacji o wydaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów niniejszej decyzji o treści:

„Nextbike Polska S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie informuje, że Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienia umowne stosowane przez Nextbike Polska S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie, postanowienia dotyczące zmiany regulaminu określającego zasady i warunki korzystania z systemu rowerów miejskich oraz prowadzenia indywidualnych kont użytkowników bez określenia ważnych przyczyn uzasadniających wprowadzenie tych zmian wskazanych w treści postanowień, zakazując ich wykorzystywania.

W związku z powyższym ww. postanowienia są bezskuteczne wobec konsumentów (tj. przedsiębiorca nie może się na nie powoływać i kształtować na ich podstawie stosunku umownego z konsumentem). Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji (art. 23b oraz art. 23d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

Prawomocna decyzja Prezesa UOKiK może być pomocna dla konsumentów przy indywidualnym dochodzeniu roszczeń związanych ze stosowaniem niedozwolonych postanowień umownych, określonych w niniejszej decyzji, ponieważ Sąd powszechny związany jest decyzją Prezesa UOKiK w zakresie stwierdzenia niedozwolonego charakteru klauzul. Szczegółowe informacje dotyczące oznaczenia regulaminów, w których zamieszczone były zakwestionowane postanowienia oraz dat ich stosowania dostępne są w decyzji Prezesa UOKiK nr RLU-8/2023 z dnia 27 grudnia 2023 r. opublikowanej na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem [tutaj zostanie dodane hipertącze (link) odsyłające do wersji jawnej decyzji w bazie decyzji dostępnej pod adresem www.uokik.gov.pl].

Powyższe informacje zostaną przekazane z uwzględnieniem następujących zasad:

- a) treść zostanie sformułowana czarną czcionką rodzaju Times New Roman w rozmiarze nie mniejszym niż 11 na białym tle oraz wyjustowana;
- b) wysłanie wiadomości e-mail nastąpi na ostatni znany Spółce adres e-mail konsumenta.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1689 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na Nextbike Polska Spółka Akcyjna w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie karę pieniężną w wysokości 791 141 zł (słownie siedemset

dziewięćdziesiąt jeden tysięcy sto czterdzieści jeden złotych), płatną do budżetu państwa, za stosowanie postanowień wzorców umów określonych w punkcie I.1-3 niniejszej decyzji.

IV. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1689 ze zm.) oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) w związku z art. 83 wyżej wymienionej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów postanawia obciążyć Nextbike Polska Spółka Akcyjna w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie kosztami opisanego w punkcie I niniejszej decyzji postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w kwocie 99,30 zł (słownie: dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 30/100) i zobowiązuje Nextbike Polska Spółka Akcyjna w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie do zwrotu tych kosztów Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie czternastu dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu, Prezes UOKiK), otrzymał sygnał konsumencki dotyczący podejrzenia stosowania niedozwolonych postanowień umownych przez Nextbike Polska S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie (dalej: Nextbike, Spółka). Konsument wskazywał, że Spółka zmieniła regulamin jednego z administrowanych przez siebie systemów, tj. Systemu BiKeR Białostocka Komunikacja Rowerowa i na mocy zmienionych postanowień nałożyła na konsumentów dodatkową opłatę.

Dowód: karty akt 16-22

W odpowiedzi na pismo Prezesa Urzędu, skierowane na podstawie art. 49a ust. 1 i 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r., poz.1689 ze zm., dalej: uokik), Spółka nadesłała żądane dokumenty w postaci Regulaminów systemów wypożyczania rowerów m.in. w Białymstoku oraz złożyła stosowne wyjaśnienia.

Dowód: pismo z dnia 18 maja 2021 r., karty akt 23-541

Po przeanalizowaniu przekazanych przez Spółkę wzorców, Prezes Urzędu pismami z dnia 25 października 2021 r. oraz 1 marca 2022 r. skierował do Spółki „Wystąpienie z zakresu ochrony konsumentów”, wskazując, iż zamieszczone w regulaminie systemu „BiKeR” Białostocka Komunikacja Rowerowa postanowienia mogą spełniać przesłanki niedozwolonych postanowień umownych oraz wezwał Spółkę do dobrowolnego zaniechania ich stosowania. Prezes Urzędu zakwestionował m.in. postanowienie: *Operator jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie ze skutkiem na przyszłość.*

Dowód: Wystąpienie z zakresu ochrony konsumentów”, karty akt 544-546

Spółka ustosunkowała się do pism Prezesa Urzędu, wskazując, że w jej ocenie rozwiązania zawarte w regulaminach są zgodne z praktyką rynkową i rozwiązaniami stosowanymi w innych systemach również przez innych operatorów. Spółka nie przedstawiła sposobu na zaniechanie działań wskazanych w wystąpieniu i na wyeliminowaniu skutków naruszenia. Kwestionowane postanowienia regulaminów nie zostały wówczas usunięte.

Dowód: pismo z dnia 19 listopada 2021 r. oraz z dnia 12 kwietnia 2022 karty akt 547-554 i 558-559

Analiza materiału dowodowego uzyskanego w toku działań podjętych na podstawie art. 49a uokik dała podstawę do wszczęcia, postanowieniem z dnia 13 grudnia 2022 r. wobec Spółki, postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Postępowanie prowadzone było pod sygnaturą RLU.611.3.2022.JKS.

Dowód: Postanowienie z dnia 13 grudnia 2022 r. karty akt 3-7

W złożonych wyjaśnieniach Spółka wskazała, iż obsługuje systemy rowerów miejskich na podstawie umów zawieranych z jednostkami samorządu terytorialnego lub spółkami miejskimi, które zawierane są w wyniku rozstrzygnięcia postępowania przetargowego dotyczącego systemu rowerów miejskich. Według Spółki to zamawiający w największym stopniu decyduje o kształcie systemu wypożyczania rowerów miejskich w danym mieście. Każdorazowe przygotowanie dokumentów określających prawa i obowiązki stron umowy zawarte w regulaminach oraz ich zmiany są akceptowane przez zamawiającego, na rzecz którego Spółka obsługuje system rowerów miejskich w danym mieście lub gminie. Niezależnie od powyższego Spółka zadeklarowała wdrożenie procedury zmiany zakwestionowanych postanowień regulaminów we wszystkich obsługiwanych lokalizacjach.

Dowód: pismo z dnia 18 maja 2019 r. karty akt 23-25

Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2022 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów we wszczętym postępowaniu w sprawie RLU.611.3.2022.JKS dokumenty uzyskane w toku czynności prowadzonych w sprawach pod sygnaturami RLU.80.35.2021.MWi oraz RLU.643.12.2021.MWi.

Dowód: Postanowienie z dnia 16 grudnia 2022 r. karta akt 15

Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Lublinie. Strona niniejszego postępowania nie skorzystała z prawa do zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy.

Dowód: pismo z dnia 26 października 2023 r. karta akt 1856

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Spółka wpisana została do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 18 listopada 2016r. (dalej KRS) w dniu 18 listopada 2016 r. jako Nextbike Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie pod nr 0000646950. Spółka powstała z przekształcenia w trybie art. 551-570 i art. 557-580 Kodeksu Spółek Handlowych formy prawnej pod firmą Nextbike Polska Sp. z o.o. (KRS: 0000362899) w spółkę pod firmą Nextbike Polska S.A. na podstawie Uchwały Wspólników Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Nextbike Polska Sp. z o.o. z dnia 12 sierpnia 2016. Wg danych z KRS Spółka prowadzi działalność, polegająca między innymi na „wypożyczaniu i dzierżawie sprzętu rehabilitacyjnego i sportowego”. Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawa w Warszawie XVIII Wydział Gospodarczy z dnia 02.06.2020r., sygn. akt XVIII GR 40/20 Spółka weszła w przyspieszone postępowanie układowe i tym samym zmieniła nazwę na Nextbike Polska Spółka Akcyjna w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie.

Dowód: odpis z KRS, karty akt 1850-1854

Według ustaleń dokonanych przez Prezesa UOKiK w dacie wszczęcia postępowania zakończonego niniejszą decyzją, Spółka zarządzała i prowadziła kompleksową eksploatację samoobsługowych wypożyczalni rowerów miejskich w następujących miejscowościach: Białystok, Chorzów, Ciechanów, Kołobrzeg, Komorniki, Konstancin Jeziorna, Lublin, Luboń, Kędzierzyn Koźle, Olesno, Otwock, Piotrków Trybunalski, Pruszków, Ostrów, Siemianowice, Sosnowiec, Pszczyna, Tarnów, Grodzisk, Katowice, Marki, Pobiedziska, Tychy, Warszawa, Wrocław, Zielona Góra, Żyrardów, Konin, Piaseczno, Szamotuły. W toku postępowania lista miejscowości, gdzie Spółka prowadziła działalność zmieniała się, co wynika z faktu, że w niektórych miejscowościach Spółka zaniechała jej prowadzenia, zaś w niektórych dopiero ją rozpoczęła. W ramach świadczenia usług Spółka postugiwała się/postuguje się regulaminami dedykowanymi dla systemu obejmującego dany obszar. Zgodnie z zapisami ww. regulaminów „Regulamin (dedykowany dla danej miejscowości - przyp. Prezesa UOKiK) wraz z Polityką prywatności udostępniony jest nieodpłatnie w Serwisie www w sposób umożliwiający zapoznanie się z jego treścią, jego pozyskanie, odtwarzanie i utrwalanie. Dokumenty te można otrzymać w Biurze Operatora”.

Dowód: wyjaśnienia Spółki z dnia 18 maja 2021 r. karta akt 23

Do zawarcia umowy na odległość¹ pomiędzy konsumentem a Spółką dochodzi na warunkach zawartych w regulaminie. Zgodnie z definicją umowy, zawartą w regulaminie, jest to umowa klienta z operatorem (tj. Spółką), ustalająca wzajemne prawa i obowiązki określone w każdym regulaminie. Zgodnie z zapisami regulaminów „Uznaje się, że umowa o treści obejmującej postanowienia regulaminu zostaje automatycznie zawarta w momencie rejestracji Klienta w systemie dedykowanym dla danej miejscowości i pod warunkami wskazanymi w konkretnym regulaminie”. Stałym warunkiem jest złożenie oświadczenia o akceptacji regulaminu. Poszczególne regulaminy mogą wprowadzać dodatkowe warunki (np. podanie danych osobowych, uiszczenie opłaty inicjalnej). Przedmiotem umowy były prawa i obowiązki Spółki jako wypożyczającej rowery i prowadzącej indywidualne konta użytkowników, za pomocą których prowadzone były rozliczenia za wypożyczenie roweru oraz prawa i obowiązki nabywców tych usług. Cechą charakterystyczną zawartej umowy był jej czasowy charakter dla usługi wypożyczenia roweru (usługa jednorazowa) oraz jej charakter bezterminowy w odniesieniu do usługi indywidualnego konta użytkownika. Środki pieniężne konsumenta lokowane na koncie w razie ich niewykorzystania przechodziły do wykorzystania przy kolejnych wypożyczeniach, a regulamin nie określał czasowego limitu do wykorzystania środków.

Dowód: Regulaminy jako załączniki do wyjaśnień Spółki z dnia 18 maja 2021 r., karty akt 27-541

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania o stosowanie niedozwolonych postanowień wzorców umowy Spółka wskazała, iż aktualnie konsultowane są nowe wzorce umowy, które zaczną obowiązywać od 1 marca 2023 r. Spółka zamierzała wprowadzić między innymi nowe postanowienia dotyczące możliwości zmiany regulaminu uwzględniające interesy konsumenta.

Dowód: pismo z dnia 18 stycznia 2023 r., karty akt 780-781

¹ W rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. z 2020 r. poz. 287 ze zm.).

Do pisma z dnia 19 maja 2023 r. Spółka załączyła treść aktualnie obowiązujących regulaminów na terenie Polski dotyczących usługi wypożyczania rowerów i wskazała, iż zaprzestała prowadzenia systemu samoobsługowej wypożyczalni rowerów, a zatem również i dotyczących ich regulaminów w następujących miejscowościach:

1. Marki z dniem 1 grudnia 2022 r.
2. Pobiedziska z dniem 31.10.2022 r.
3. Komorniki z dniem 1 grudnia 2022 r.
4. Lublin z dniem 1 listopada 2022 r.
5. Luboń z dniem 1 października 2022 r.
6. Otwock z dniem 31 października 2022 r.
7. Pruszków z dniem 1 listopada 2022 r.
8. Siemianowice Śląskie z dniem 18 października 2022 r.

Ponadto Spółka wskazała, iż w treści niektórych obowiązujących regulaminów wprowadzono już zmiany treści zakwestionowanych postanowień, poprzez nadanie następującego brzmienia:

3.1. *„W przypadku usług o charakterze ciągłym (np. utrzymanie konta) Regulamin może zostać zmieniony z ważnej przyczyny, za która uznaje się:*

3.2. *zmianę w usłudze, w tym w zakresie lub sposobie jej świadczenia;*

3.3. *wprowadzenie nowej usługi;*

3.4. *zaprzestanie świadczenia usługi w całości lub w części;*

3.5. *względy ochrony prywatności, bezpieczeństwa i zapobiegania nadużyciom,*

3.6. *usunięcie ewentualnych wątpliwości lub niejasności interpretacyjnych;*

3.7. *zmianę danych wskazanych w Regulaminie, w tym Operatora.*

Zmiany wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia poinformowania Użytkownika o zmianach Regulamin, u poprzez publikację na stronie internetowej oraz przesłanie na adres e-mailowy Użytkownika. W przypadku braku akceptacji zmian Regulaminu Użytkownik może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym, składając wypowiedzenie nie później niż terminie 14 dni od poinformowania Użytkownika o zmianach Regulaminu.

4. *W przypadku usług o charakterze jednorazowym (np. jednorazowy przejazd) lub usług opłaconych z góry, w każdym przypadku obowiązuje wersja Regulaminu aktualna w momencie zamawiania usługi”.*

Dowód: pismo z dnia 19 maja 2023 r., karta akt 1192

Dokonana przez Prezesa UOKiK analiza stosowanych regulaminów ww. systemów wypożyczania rowerów administrowanych przez Spółkę, jak i zmian w regulaminach wprowadzonych w 2022 r. i w 2023 r. wykazała, że kwestionowane w pkt I 1-3 sentencji decyzji postanowienia stosowane były przez Spółkę we wskazanych poniżej okresach i regulaminach - zwanych dalej „regulaminami” lub „Regulaminem” w odniesieniu do zdefiniowanego z nazwy regulaminu:

1. *Operator jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie ze skutkiem na przyszłość.*

pkt XVI ust. 3. Regulaminu Systemu BiKeR Białostocka Komunikacja Rowerowa w wersji obowiązującej od dnia 26 czerwca 2020 r. do dnia 27 marca 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 65, 1198, 1598

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Ciechanowski Rower Miejski w wersji obowiązującej od 1 kwietnia 2022 r. do dnia 23 sierpnia 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 80,1214,1606

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Chorzowski Rower Miejski zwanego również Kajteroz w wersji obowiązującej od 31 sierpnia 2022 r. do dnia 10 kwietnia 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 91,1206,1615

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Kołobrzesci Rower Miejski zwanego również KRM w wersji obowiązującej od 15 marca 2021 r. do dnia 13 sierpnia 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 152, 1656

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Komornickiego Systemu Rowerowego w wersji obowiązującej od 1 lipca 2019 r. do dnia 1 grudnia 2022 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 167, 1192

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Konstancińskiego Roweru Miejskiego (KRM) w wersji obowiązującej od 1 marca 2020 r. do dnia 30 września 2021 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 197, 1589

pkt XVI ust. 3. Regulaminu Systemu Lubelski Rower Miejski LRM w wersji obowiązującej od 14 czerwca 2021 r. do dnia 1 listopada 2022 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 888, 1192

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Luboński Rower Miejski w wersji obowiązującej od 1 marca 2021 r. do dnia 1 grudnia 2022 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 211, 1192

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu OKBike! w Kędzierzynie - Koźlu w wersji obowiązującej od 29 maja 2020 r. do dnia 27 kwietnia 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 225, 1317, 1644

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Oleski Rower Miejski w wersji obowiązującej od 1 kwietnia 2020 r. do dnia 15 września 2022 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 238, 1589

pkt XV ust. 3. Regulaminu Otwocki Rower Miejski w wersji obowiązującej od 15 maja 2020 r. do dnia 2 czerwca 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 267, 1192, 1598

pkt XV ust. 3. Regulaminu Systemu Piotrkowski Rower Miejski zwanego również PRM w wersji obowiązującej od 27 sierpnia 2019 r. do dnia 31 marca 2023 r.

Dowód: Regulamin karta akt 293, 1348,1780

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Pruszkowski Rower Miejski w wersji obowiązującej od 1 maja 2020 r. do dnia 1 listopada 2022r.

Dowód: Regulamin, karta akt 321, 1192 ,1737

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Ostrowski Rower Miejski w wersji obowiązującej od 1 czerwca 2020 r. do dnia 14 sierpnia 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 377, 1327, 1698

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Siemianowicki Rower Miejski w wersji obowiązującej od 26 kwietnia 2021 r. do dnia 18 października 2022 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 381,

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Sosnowiecki Rower Miejski w wersji obowiązującej od 11 maja 2020 r. do dnia 14 sierpnia 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 405, 1369, 1752

pkt XV ust. 3. Regulaminu Systemu Rowerów Miejskich w Pszczynie oraz Gminie Goczałkowice - Zdrój w wersji obowiązującej od 26 kwietnia 2021 r. do dnia 14 sierpnia 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 419, 1355, 1745

pkt XIX ust. 9. Regulaminu Systemu Tarnowskiego Roweru Miejskiego zwanego również TRM w wersji obowiązującej od 27 sierpnia 2020 r. do dnia 17 lipca 2023 r. .

Dowód: Regulamin, karta akt 430, 1382, 1772

2. Operator jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie lub Polityce Prywatności ze skutkiem na przyszłość.

Dowód: Regulamin, karta akt 182, 1256

pkt XIX ust. 3. Regulaminu Systemu Marecki Rower Miejski zwanego KołoMarek w wersji obowiązującej od 1 kwietnia 2021 r. do dnia 12 lipca 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 198, 1192, 1682

pkt XVIII ust. 3. Regulaminu Systemu Pobiedziskiego Roweru Gminnego w wersji obowiązującej od 2 lipca 2018 r. do dnia 31 października 2022r. -

Dowód: Regulamin, karta akt 308 , 1193,1729

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Tyski Rower w wersji obowiązującej od 1 kwietnia 2022 r. do dnia 13 sierpnia 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 457, 1391, 1781

pkt XIX ust. 3. Regulaminu Systemu Warszawski Rower Publiczny zwanego również Veturilo w wersji obowiązującej od 23 lutego 2021 r. do dnia 1 marca 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 469, 1413,

pkt XVI ust. 3. Regulaminu Systemu Wrocławskiego Roweru Miejskiego w wersji obowiązującej od 14 lipca 2021 r. do dnia 31 czerwca 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 489, 1400, 1598

pkt XVIII ust. 3. Regulaminu Systemu Rower Miejski w Zielonej Górze w wersji obowiązującej od 6 września 2019 r. do dnia 13 sierpnia 2023 r.

Dowód: Regulamin, karta akt 505, 1430, 1891

pkt XVIII ust. 3. Regulaminu Systemu Żyrardowski Rower Miejski zwanego również ŻRM w wersji obowiązującej od 1 października 2018 r. do dnia 13 sierpnia 2023 r. .

Dowód: Regulamin, karta akt 521, 1449, 1810

pkt XVIII ust. 3. Regulaminu Systemu Koniński Rower Miejski w wersji obowiązującej od 20 września 2018 r. do dnia 22 sierpnia 2023 r.

Dowód: Regulamin karta akt 183, 1285, 1666

pkt XIV ust. 3. Regulaminu Systemu Piaseczyński Rower Miejski w wersji obowiązującej od 5 marca 2020 r. do dnia 26 lutego 2023r.

Dowód: Regulamin, karta akt 280, 1337, 1709

3. Operator, po akceptacji przez Miasto Szamotuły, jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie lub Polityce Prywatności ze skutkiem na przyszłość.

pkt XVI ust. 3. Regulaminu Systemu Rower Miejski w Szamotulach zwanego również RMS w wersji obowiązującej od 18 września 2017 r. do dnia 13 sierpnia 2023 r..

Dowód: Regulamin, karta akt 1761

Dowód: załączniki do pisma Spółki z dnia 18 maja 2021 karty akt 27-532, pisma z dnia 18 stycznia 2023r. karty akt 780- 1186, pisma z dnia 31 sierpnia 2023r. karty akt 1588 - 1847

W piśmie z dnia 3 lipca 2023 r. oraz dnia 31 sierpnia 2023 r. Spółka wskazała kolejne miejsca, gdzie nie prowadzi już działalności dotyczącej obsługi miejskich wypożyczalni rowerów tj.: Komorniki, Konstancin - Jeziorno, Lublin, Luboń, Oleśno, Siemianowice oraz miejscowości, gdzie zmieniła regulaminy i wskazała daty zaniechania stosowania zakwestionowanych postanowień w Oleśnie i Otwocku.

Dowód: pismo z dnia 3 lipca 2023 r. karty akt 1452-1453 i 1588- 1590

Prezes Urzędu ustalił, iż Spółka korzystała z zakwestionowanej klauzuli o treści: *„Operator jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie lub Polityce Prywatności ze skutkiem na przyszłość”* zamieszczonej w XVI 3. Regulaminu, wprowadzając w 2020 roku do tego Regulaminu nowe postanowienie o treści: *„Operator obciąży konta Klientów Opłatą inicjalną w wysokości 10 zł. Jeżeli stan środków na koncie Klienta po obciążeniu opłatą inicjalną będzie niższy niż Minimalny Stan Konta, Klient jest zobowiązany do dopłaty środków do Minimalnego Stanu Konta w celu dalszego korzystania z BiKeR”* (pkt XV ust. 2 Regulaminu z 26 czerwca 2020 r.). Wprowadzona zmiana skutkowałą obciążeniem kont istniejących w systemie, powodując powstanie u nich zaległości. Doprowadziło to do sytuacji, w której konsumenci otrzymywali wezwania windykacyjne do zapłaty brakujących kilkuzłotowych kwot, mimo że wcześniej to konsumenci posiadali niewykorzystane środki. Jak wynika z informacji uzyskanych od Spółki, obciążonych w ten sposób zostało [xxx] kont na łączną kwotę [xxx] zł. Dotyczyło to jednak tylko regulaminów stosowanych

w odniesieniu do Oleckiego Roweru Miejskiego, Piotrowskiego Systemu Rowerów Miejskich, Otwockiego Systemu Rowerów Miejskich i Białostockiej Komunikacji Rowerowej.

Dowód: pismo Spółki z dnia 18 maja 2021 r. karta akt 23 i pismo Spółki z dnia 31 sierpnia 2023 r. karty akt 1588-1589

Ogólna liczba umów zawartych z konsumentami na podstawie zakwestionowanych postanowień wzorców umów w latach 2020-2022 to [xxx].

Dowód: pismo Spółki z dnia 18 stycznia 2023 r. karta akt 752

W piśmie z dnia 18 października 2023 r. Spółka złożyła oświadczenie, że nie stosuje już zakwestionowanych postanowień w żadnym obowiązującym regulaminie.

Dowód: pismo z dnia 18 października 2023 r. karta akt 1855

W 2022 r. Spółka osiągnęła obrót w wysokości [xxx] złotych.

Dowód: jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r., karty akt 1524, 1541

W oparciu o ustalony stan faktyczny Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Naruszenie interesu publicznego

Podstawą do podjęcia sformalizowanych działań w oparciu o przepisy uokik jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publiczny. Stosownie do art. 1 ust. 1 uokik, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym, tzn. wtedy, gdy określonym działaniem przedsiębiorcy stypizowanym w uokik może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach.

W ocenie Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publiczny, gdyż wiąże się z ochroną praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów, którzy byli lub mogli być narażeni na negatywne skutki niedozwolonego postanowienia zamieszczonego w stosowanych przez Spółkę regulaminach. Spółka, prowadząc działalność w różnych częściach kraju, wykorzystywała wzorce regulaminów, a zatem ustalone z góry przed zawarciem umowy postanowienie umowne, na którego treść konsument nie miał wpływu. Stosowane przez nią we wzorcach regulaminów postanowienie mogło rażąco naruszyć interesy nieograniczonego kręgu konsumentów - każdego aktualnego i potencjalnego klienta, zainteresowanego wypożyczeniem roweru miejskiego.

Należy jednocześnie podkreślić, że przepisy art. 385¹ i art. 385³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2023 poz. 1610 ze zm. - dalej: k.c.), które stanowią materialną podstawę ingerencji Prezesa Urzędu w niniejszej sprawie, implementują do prawa krajowego Dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. U. UE. L 95/29 z dnia 21 kwietnia 1993 r. - dalej także: dyrektywa 93/13 lub dyrektywa). Interpretacji tych przepisów należy zatem dokonywać w odniesieniu do uregulowań zawartych w dyrektywie. Zgodnie z preambułą dyrektywy, obowiązkiem państw członkowskich jest zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków.

Należy tym samym uznać, że ochrona interesu publicznego w rozpatrywanej sprawie wyraża się także w konieczności zagwarantowania, by we wzorcach umów wykorzystywanych przez Spółkę w relacjach z konsumentami nie występowały niedozwolone postanowienia umowne.

Naruszenie art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

W dniu 20 maja 2023 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wprowadzona ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 852). Zgodnie z art. 13 ww. ustawy zmieniającej, do spraw, w których postępowanie przed Prezesem Urzędu wszczęto przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Postępowanie sygn. akt RLU.611.3.2022.JKS wszczęto w dniu 20 grudnia 2022 r. Skoro zatem postępowanie, zakończone wydaniem niniejszej decyzji wszczęto przed dniem wejścia w życie ww. ustawy zmieniającej, do sprawy niniejszej stosuje się przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w brzmieniu sprzed powyższej nowelizacji.

Zgodnie z art. 23a uokik, zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 k.c.

Stosownie do art. 385¹ § 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

W świetle powołanego przepisu, możliwość uznania postanowienia za niedozwolone uzależniona jest od stwierdzenia, że:

1. postanowienie jest stosowane przez przedsiębiorcę wobec konsumentów,
2. postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione,
3. postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,
4. postanowienie narusza w sposób rażący interesy konsumenta,
5. postanowienie nie określa głównych świadczeń stron chyba, że zostało sformułowane w sposób niejednoznaczny.

Dla uznania danego postanowienia umowy za niedozwolone przesłanki sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta muszą zachodzić równocześnie. Z reguły rażące naruszenie interesu konsumenta jest naruszeniem dobrych obyczajów, ale nie zawsze zachowanie sprzeczne z dobrymi obyczajami rażąco narusza ten interes².

Należy podkreślić, że przepis art. 385¹ § 1 k.c. stanowi klauzulę generalną, którą uzupełnia zamieszczona w art. 385³ k.c. lista tzw. klauzul szarych, obejmująca typowe, najczęściej spotykane w praktyce klauzule, które uznawane są za sprzeczne z dobrymi obyczajami i zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne

² Por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 2010 r., sygn. akt: I CSK 694/09.

rozłożenie praw, obowiązków i ryzyka między stronami, prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Chodzi o takie klauzule, które z góry, w oderwaniu od konkretnych okoliczności, stawiają konsumenta w gorszym (trudniejszym) położeniu. Odzworowanie w umowie (wzorcu) któregoś z postanowień objętych wyczerpującym wyliczeniem znacząco ułatwia wykazanie, że wypełnia ono przesłanki „niedozwolonego postanowienia umownego”³.

Ocena, czy dane postanowienie jest niedozwolone należy, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, do Prezesa Urzędu. Przepis art. 23b ust. 1 zd. 1 uokik stanowi, że Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującą jego wykorzystywania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 23a uokik.

Art. 23d uokik stanowi, że prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

W niniejszej sprawie wymaga oceny, czy Spółka spełnia przesłanki, które pozwalają dokonywać oceny jej działalności jednocześnie w świetle art. 385¹ k.c. i art. 23a uokik.

1. Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 uokik, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 poz. 221 ze zm.). Ustawa - Prawo przedsiębiorców w art. 4 ust. 1 statuuje definicję ustawową przedsiębiorcy, zgodnie z którą przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przepis art. 3 ustawy - Prawo przedsiębiorców definiuje działalność gospodarczą jako zorganizowaną działalność zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły.

Strona postępowania jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nr KRS 0000646950. Posiadając status przedsiębiorcy na podstawie przepisów ustawy - Prawo przedsiębiorców, Spółka jest też przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów uokik. Przedmiotem przeważającej działalności gospodarczej Spółki jest wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego.

2. Postanowienia określające główne świadczenia stron

Przez pojęcie „głównych świadczeń stron” należy zasadniczo rozumieć elementy przedmiotowo istotne (*essentialia negotii*) umowy, które przyjmowane są przez strony na zasadzie wyraźnego, a nie domniemanego konsensusu, co wskazuje na indywidualne uzgodnienie treści tych postanowień. Nie ulega wątpliwości, że w praktyce są to postanowienia określające cenę oraz przedmiot świadczeń stron umowy. Jak podkreśla się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, pojęcie głównych świadczeń stron należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Ustawodawca posłużył się bowiem terminem „postanowienia określające główne świadczenia stron”, a nie zwrotem „dotyczące” takiego świadczenia, który ma szerszy zakres.⁴ Z drugiej jednak strony należy odnotować pogląd, iż dla określenia pojęcia głównego świadczenia stron nie ma przesądzającego znaczenia to, czy dane świadczenie należy

³ Zob. Popiołek, w: Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz. Art. 1 - 44910, red. Pietrzykowski, wyd. 10, 2020, Legalis.

⁴ Wyrok SN z dnia 8 czerwca 2004 r., sygn. akt I CK 635/03.

do *essentialia negotii*. Z tej przyczyny zasięg tego pojęcia musi być zawsze ustalany *ad casum* z uwzględnieniem wszystkich postanowień oraz charakteru i celu zawieranej umowy.⁵

Podkreślenia wymaga, że za świadczenia główne uznaje się te, które zmierzają bezpośrednio do osiągnięcia celu umowy, tj. bez których nie dochodzi do powstania zobowiązania z danej umowy.

Główne świadczenia Spółki z tytułu zawartych umów polegają na udostępnieniu przedmiotu najmu (roweru), zaś konsumenta na zapłacie wynagrodzenia. Zakwestionowane postanowienia nie mają więc konstytutywnego znaczenia, dotyczą one bowiem kwestii zmiany regulaminu. Dlatego postanowienia te mogą podlegać ocenie z punktu widzenia przesłanek określonych w art. 385¹ § 1 k.c.

3. Przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia

Należy wskazać, że w postępowaniu w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone Prezes Urzędu nie bada konkretnych stosunków umownych pomiędzy kontrahentami, ale postanowienia wzorca i treść hipotetycznych stosunków, jakie mogą powstać pomiędzy przedsiębiorcą a potencjalnym konsumentem na jego podstawie. Nie ma zatem znaczenia, czy konkretna umowa była między stronami negocjowana bądź, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany przy zawieraniu konkretnej umowy. Kontrola Prezesa Urzędu ma charakter oceny *ex ante* i obejmuje wzorzec, nie zaś konkretną umowę. Istotne znaczenie ma fakt, że przedsiębiorca wprowadził wzorzec do obrotu, występując do konsumentów z ofertą zawarcia umowy w oparciu o jego postanowienia. Taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie. Spółka przygotowała wzorce regulaminów określających prawa i obowiązki stron umowy dotyczących wypożyczalni rowerów miejskich, oferując przy tym konsumentom zawarcie umowy o prowadzenie kont indywidualnych, za pomocą którego dokonywane były rozliczenia za wypożyczenie roweru.

4. Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Poprzez dobre obyczaje rozumiemy pewien powtarzalny wzorzec zachowań, który jest aprobowany przez daną społeczność lub grupę. Są to pozaprawne normy postępowania, którymi przedsiębiorcy winni się kierować w prowadzonej działalności gospodarczej. Ich treści nie da się określić w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tym praktykami życia gospodarczego. Wszystkie one podlegają zmianom w ślad za zmieniającymi się ideologiami politycznymi i społeczno-gospodarczymi oraz przewartościowaniami moralnymi. W szczególności zaś, dobre obyczaje to normy postępowania polecające na nienadużywaniu w stosunku do słabszego uczestnika obrotu posiadanej przewagi ekonomicznej.

Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny⁶, sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, czyli takie działania, które potocznie określone są jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające *in minus* od przyjętych standardów postępowania. W stosunkach z konsumentami „dobry obyczaj”

⁵ Wyrok SN z dnia 8 listopada 2012 r., sygn. akt I CSK 49/12.

⁶ K. Pietrzykowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, Warszawa 2002 r., str. 804.

powinien wyrażać się we właściwym informowaniu o przysługujących uprawnieniach, niewykorzystywaniu pozycji profesjonalisty i rzetelnym traktowaniu partnerów umów. Działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku⁷.

Pomocne przy ocenie abuzywnego charakteru postanowienia wzorca umowy w kontekście dobrych obyczajów może być dokonanie testu weryfikacji „przyzwoitości” danej klauzuli. Należy w związku z tym zbadać, czy oceniane postanowienie wzorca umowy jest sprzeczne z ogólnym wzorcem zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów. Wymaga to ustalenia, jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w braku takiej klauzuli lub przy zastosowaniu istniejących przepisów o charakterze dyspozytywnym. Jeżeli konsument byłby - na podstawie ogólnych przepisów - w lepszej sytuacji, gdyby konkretnego postanowienia wzorca nie było, wówczas należy przyjąć, że może ono mieć charakter abuzywny⁸.

5. Rażąco naruszenie interesów konsumenta

Daną klauzulę będzie można uznać za abuzywną, kiedy umowne ukształtowanie praw i obowiązków konsumenta rażąco narusza jego interesy. Generalnie można przyjąć, iż chodzi tu o sytuacje, w których w sposób rażąco naruszona została równowaga interesów stron umowy przez to, iż jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę, układając ogólne warunki lub wzorce umowne na swoją korzyść. Pojęcie „interesów” konsumenta należy interpretować szeroko, nie tylko jako niekorzystne ukształtowanie jego sytuacji ekonomicznej. Należy tu uwzględnić także takie aspekty, jak niedogodności organizacyjne, stratę czasu, dezorganizację, wprowadzenie w błąd, nierzetelne traktowanie, czy naruszenie prywatności konsumenta⁹.

Interpretacji, kiedy mamy do czynienia z rażącym naruszeniem interesów konsumenta, a kiedy tylko ze zwykłym nie należy sprowadzać do kategorii czysto ekonomicznej, gdyż nie chodzi tu o kryteria rachunkowe, a więc porównanie pieniężnej wartości świadczeń. Określenie „rażąco” należy odnieść do znacznego odbiegania przyjętego uregulowania od zasad uczciwego (słusznego) wyważenia praw i obowiązków. Ocena, czy postanowienia zawartej umowy rażąco naruszają interesy konsumenta, powinna być dokonywana *in concreto*, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danego przypadku. W tym zakresie zasadne jest odwołanie się do treści dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, która stanowi, że warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, uznaje się za nieuczciwe, jeśli stojąc w sprzeczności z wymogami dobrej wiary, powodują znaczącą nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta (art. 3 ust. 1).

Konieczne jest zbadanie, jaki jest zakres grożących potencjalnemu konsumentowi strat lub niedogodności¹⁰. Jak wskazał w jednym z kluczowych orzeczeń Sąd Najwyższy - dokonując wykładni art. 385¹ k.c. - rażąco naruszenie interesów konsumenta a oznacza

⁷ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. akt I CK 832/04.

⁸ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III SK 21/06.

⁹ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2004 r., sygn. akt I CK 635/03.

¹⁰ Por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 marca 2014 r., sygn. akt VI ACa 1733/13; wyrok SOKiK z dnia 26 maja 2015 r., sygn. akt XVII AmC 2615/14.

nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym¹¹.

Ocena rzetelności określonego postanowienia wzorca umownego wymaga przeprowadzenia przez Prezesa Urzędu weryfikacji jego „przyzwoitości”, polegającej na zbadaniu, czy postanowienie wzorca jest sprzeczne z ogólnym wzorcem zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów oraz jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałyby zastrzeżone; jeżeli bez tego postanowienia znalazłby się on - na podstawie ogólnych przepisów - w lepszej sytuacji, należy uznać je za nieuczciwe¹².

Podsumowując, obie wskazane art. 385¹ k.c. formuły prawne (tj. dobre obyczaje oraz rażące naruszenie interesów konsumentów) służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym mogą przekraczać określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta.

6. Klauzule szare

Narzędziem pomocnym do identyfikacji postanowień niedozwolonych pod kątem naruszenia dobrych obyczajów oraz rażącego naruszenia interesów konsumentów są tzw. klauzule szare. Ich przykładowy katalog określony został w art. 385³ k.c. i zawiera najbardziej typowe i znane z praktyki obrotu postanowienia naruszające równowagę kontraktową stron. Samo jednak zamieszczenie klauzuli wśród postanowień wymienionych w omawianym katalogu nie powinno przesądzać automatycznie o jej niedozwolonym charakterze. Nie jest bowiem wykluczone, iż konkretna klauzula, mimo iż objęta listą, nie ma niedozwolonego charakteru. W konkretnym przypadku może się okazać, iż nie prowadzi ona do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Dlatego też katalog klauzul zawarty w art. 385³ k.c. należy traktować jako listę tzw. klauzul szarych. Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, postanowienie umowne, które zostało umieszczone w przykładowym katalogu nieuczciwych postanowień umownych nie jest *per se* nieuczciwym postanowieniem umownym. Treść tego katalogu nie przesądza statusu danego postanowienia jako niedozwolonego postanowienia umownego (postanowienia wzorca umowy). Wykaz ten należy kwalifikować jako swoistą wskazówkę co do rodzaju postanowień, które mogą budzić zastrzeżenia z punktu widzenia ich zgodności z interesami i uprawnieniami konsumentów¹³.

Ocena postanowień wzorców umów stosowanych przez Spółkę

Na wstępie odnieść się należy do stanowiska Nextbike, który wywodził, iż nie ponosi odpowiedzialności za zakwestionowane postanowienia zamieszczone we wzorcach tj. regulaminach, ponieważ obsługuje systemy rowerów miejskich na podstawie umów zawieranych z jednostkami samorządu terytorialnego lub spółkami miejskimi, które zawierane są w wyniku rozstrzygnięcia postępowania przetargowego dotyczącego systemu rowerów miejskich. Wg Spółki, to zamawiający w największym stopniu decyduje o kształcie systemu wypożyczania rowerów miejskich w danym mieście. Każdorazowe przygotowanie dokumentów określających prawa i obowiązki stron umowy zawarte w regulaminach oraz ich

¹¹ Zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2019 r., sygn. akt IV CSK 309/18.

¹² Por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III SK 21/06; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 r., sygn. akt I CSK 660/12.

¹³ Zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2007 r., sygn. akt III SK 19/07.

zmiany są akceptowane przez zamawiającego, na rzecz którego Spółka obsługuje system rowerów miejskich w danym mieście lub gminie.

W świetle art. 23a uokik zakazane jest stosowanie niedozwolonych postanowień wzorców umowy. Zatem odpowiedzialność na podstawie uokik ponosi przedsiębiorca, który stosuje niedozwolone postanowienia we wzorcach umowy. Stąd też podmiotem, który w okolicznościach niniejszej sprawy jest odpowiedzialny za stosowanie niedozwolonych postanowień jest Spółka, kwestia zaś akceptacji regulaminów przez lokalne organy zlecające organizację systemu rowerów miejskich są ambiwalentne dla tej odpowiedzialności.

Jak wynika z analizy regulaminów, wskazanych w pkt I. 1-3 sentencji niniejszej decyzji, we wszystkich zamieszczone jest postanowienie umowne przyznające Spółce jako kontrahentowi konsumenta uprawnienie do jednostronnej zmiany wzorca bez ważnej przyczyny wskazanej w tym postanowieniu. Postanowienie to występuje w trzech nieco odmiennych brzmieniach tj.

1. *„Operator jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie ze skutkiem na przyszłość.”*
2. *„Operator jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie lub Polityce Prywatności ze skutkiem na przyszłość.”*
3. *„Operator, po akceptacji przez Miasto Szamotuły, jest uprawniony do wprowadzenia zmian w Regulaminie lub Polityce Prywatności ze skutkiem na przyszłość.”*

Wskazane postanowienia w ten sam sposób kształtują prawa i obowiązki stron stosunku zobowiązaniowego i dlatego stanowią jedno naruszenie i z tego powodu będą analizowane łącznie.

Postanowienia te zamieszczone były w regulaminach obowiązujących na określonych obszarach miejskich i określały zasady i warunki korzystania z mobilnego systemu wypożyczania rowerów za pomocą internetowej aplikacji jak również usługi indywidualnego prowadzenia konta, za pomocą którego dokonywane były rozliczenia za wykonaną usługę. O ile każda zawarta umowa o wypożyczenie roweru miała charakter czasowy (trwała od momentu wypożyczenia roweru do chwili jego oddania), to umowy o prowadzenie konta były umowami ciągłymi. Postanowienia regulaminów, wobec spełnienia przez Spółkę warunków udostępnienia wzorca umowy przed jej zawarciem, stosownie do treści art. 384 § 1 i 4 k.c., wiązały konsumentów, stanowiąc element zawartej umowy. Zawarcie umowy prowadzenia indywidualnego konta klienta było koniecznym warunkiem wypożyczenia roweru miejskiego.

Postanowieniom o zakwestionowanej treści towarzyszył zapis, zgodnie z którym Spółka przekazywała konsumentom również informację o dokonanych zmianach regulaminu na ich adres e-mailowy podany podczas rejestracji oraz, iż brak pisemnej informacji ze strony konsumenta w terminie 14 dni od daty otrzymania informacji o zmianie, oznacza akceptację wprowadzonych zmian w regulaminie, natomiast pisemna informacja o braku akceptacji zmiany regulaminu jest równoznaczna z wypowiedzeniem umowy przez konsumenta.

Wskutek stosowania zakwestionowanych postanowień wzorca możliwa była zatem zmiana umowy w trakcie jej trwania, co dotyczyło umowy zawartej na czas nieokreślony o charakterze ciągłym. Jak wykazują okoliczności sprawy, ww. postanowienia zostały w 2020r. wykorzystane w praktyce w kilku miejscowościach na terenie kraju, poprzez

wprowadzenie w trakcie trwania stosunku umownego prowadzenia konta *Opłaty inicjalnej w wysokości 10 zł*. Wskutek prowadzenia tej opłaty aktualne konta użytkowników zostały obciążone kwotą 10 zł w taki sposób, że użytkownik konta, który miał na nim zdeponowaną kwotę mniejszą niż 10 zł stawał się dłużnikiem Nextbike.

Zmiana regulaminu w trakcie trwania umowy o charakterze ciągłym jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy taka możliwość została przewidziana w umowie (lub w pierwotnym, stosowanym już wzorcu umowy) łączącej Spółkę z konsumentami, przez zastrzeżenie tzw. klauzuli modyfikacyjnej. Mając na uwadze, że art. 384¹ k.c. daje podstawę do jednostronnej zmiany treści stosunku zobowiązaniowego w trakcie jego trwania, wskazana klauzula musi jednak spełniać szereg wymogów, co do poziomu jej szczegółowości i konkretyzacji, mianowicie: nie może uprawniać do zmian w zakresie istotnych elementów umowy i prowadzić do naruszenia istoty umowy, nie może mieć blankietowego charakteru, musi być dostatecznie skonkretyzowana - ma wskazywać konkretne sytuacje faktyczne, obiektywnie uzasadniające zmianę wzorca oraz kryteria, wedle których ma zostać dokonana zmiana, aby konsument był w stanie ocenić, czy zaistniały przyczyny uzasadniające wydanie nowego lub zmianę dotychczasowego wzorca i czy w zaistniałych okolicznościach zachowanie Spółki nie było arbitralne, lecz usprawiedliwione w świetle obiektywnej oceny możliwej do dokonania przez konsumenta. Zatem treść klauzuli modyfikacyjnej, zamieszczonej w regulaminach Spółki podlega kontroli w oparciu o przepis art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 10 k.c., który stanowi, iż niedozwolonym postanowieniem wzorca umowy są postanowienia, które uprawniają kontrahenta konsumenta do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w umowie.

W związku z tym, że zakwestionowane postanowienia stosowane przez Nextbike nie zawierały w swojej treści żadnych przesłanek warunkujących możliwość dokonania zmian w regulaminach w trakcie trwania stosunku zobowiązaniowego, w ocenie Prezesa UOKiK stanowią one postanowienia niedozwolone.

Oceniane postanowienia naruszają bowiem dobre obyczaje, które są lub powinny być respektowane w działalności gospodarczej i które określają pewien standard zachowań przedsiębiorców, zdeterminowany koniecznością zapewnienia ochrony pozostałym uczestnikom obrotu - w tym wypadku konsumentom.

Sprzeczność cytowanych postanowień z dobrymi obyczajami przejawia się w nadużyciu przez Spółkę pozycji profesjonalisty, poprzez zagwarantowanie sobie możliwości wpływania na treść stosunku obligacyjnego z konsumentem w trakcie jego trwania w sposób zupełnie dowolny, bez wskazania jakichkolwiek przesłanek uzasadniających zmiany. Treść postanowień zaburza więc równowagę stron, gdyż konsument nie tylko nie ma wpływu na ewentualne zmiany stosunku umownego, ale może być tymi zmianami zaskakiwany przez Spółkę, gdyż umowa nie określa sytuacji, w których zmiany są dopuszczalne. Zmiany te mogą być dokonane z uwzględnieniem wyłącznie interesów Spółki oraz na niekorzyść konsumenta. Jedyne uprawnienie jakie przysługuje konsumentowi w takiej sytuacji to możliwość wypowiedzenia umowy, co może nie być zgodne z zamiarem konsumenta. Tymczasem, zgodnie z art. 385³ pkt 10 k.c., Spółka w przypadku zamieszczenia we wzorcu umowy klauzuli modyfikacyjnej przewidującej możliwość wprowadzenia zmian do treści wzorca ma obowiązek wskazać w treści wzorca ważne przyczyny, które uprawniają kontrahenta konsumenta do dokonania zmiany. Wobec powyższego, uznać należy, iż postanowienie wskazane w pkt I.1-3 sentencji decyzji kształtuje stosunek zobowiązaniowy niezgodnie z zasadą równorzędności, co narusza dobry obyczaj.

Zdaniem Prezesa UOKiK kwestionowane postanowienia mogą również rażąco naruszać interes konsumenta, ponieważ mogą w sposób znaczący naruszać równowagę interesów stron, poprzez wykorzystanie przez Spółkę swej przewagi przy opracowywaniu treści wzorca umowy. Chodzi w tym wypadku nie tylko o naruszenie interesów ekonomicznych konsumenta, ale również o sytuację, gdy zostaną naruszone lub zagrożone inne pozaekonomiczne interesy konsumenta, takie jak przykładowo poczucie satysfakcji z zawarcia umowy o określonej treści. Interes ekonomiczny konsumenta może zostać natomiast naruszony wskutek np. wprowadzenia przez Spółkę nowych stawek opłat w trakcie wykonywania umowy, bez zagwarantowania konsumentowi prawa do niez zaakceptowania zmian dotyczących nawiązanego stosunku zobowiązaniowego. Konsument znajduje się tym samym w niekorzystnej pozycji, gdyż nie ma pewności, co do żadnego elementu stosunku obligacyjnego łączącego go ze Spółką. Spółka może nakładać na konsumenta dowolne dodatkowe obowiązki oraz przyznawać sobie jako kontrahentowi konsumenta dowolne, dodatkowe uprawnienia, w zakresie jakiego konsument nie mógł przewidzieć ani zgodzić się na nie przy zawieraniu umowy.

W wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej jako SOKiK) z dnia 3 marca 2010 r. sygn. akt XVII Amc 715/09, Sąd ten stwierdził iż *„tego rodzaju postępowanie, w ocenie Sądu, należy uznać za nieprawidłowe, naruszające podstawową zasadę stabilności umów i wobec tego nie powodujące określonych skutków prawnych, polegających na związaniu konsumenta zmienionymi postanowieniami Regulaminu. Postanowienie umowne dopuszczające dokonywanie, w dowolnym czasie jednostronnej zmiany Regulaminu, na podstawie którego ukształtowane są umowy, narusza zasadę słuszności kontraktowej tj. realizowane są interesy jednej strony (tj. profesjonalisty) z naruszeniem interesu konsumentów. Z tych względów uznano to postanowienie za sprzeczne z dobrym obyczajem i rażąco naruszające interesy konsumentów”*.

Ponadto wskazać należy, iż w podobne postanowienia zostały uznane za niedozwolone i zamieszczone w Rejestrze klauzul niedozwolonych:

- pod numerem 3424 na mocy wyroku SOKiK z dnia 6 lutego 2012 r. sygn. akt XVII AmC 3098/2011, zamieszczono postanowienie o treści: „Zmiana regulaminu. Sklep Disana zastrzega sobie możliwość zmiany regulaminu bez wcześniejszego poinformowania o tym fakcie zarejestrowanych w serwisie Klientów. Wszelkie zmiany obowiązują od daty opublikowania ich na stronie www.disana.pl”.

- pod numerem 900 na mocy wyroku SOKiK z dnia 7 sierpnia 2006 r., sygn. akt XVII AmC 92/05, o treści: „Regulamin może ulec zmianie. Wszelkie zmiany w Regulaminie będą podawane do wiadomości na miesiąc przed ich wprowadzeniem i dotyczą wszystkich Studentów uczestniczących w kursach prowadzonych przez Top English School.”

Wskazane postanowienia stanowią zatem niedozwolone postanowienie umowne, o którym mowa w art. 385³ pkt 10 k.c. w związku z art. 385¹ § 1 k.c.

Wobec powyższego Prezes UOKiK orzekł jak w punkcie I.1-3 sentencji niniejszej decyzji.

Ad. II.

Obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu z art. 23a uokik

Zgodnie z art. 23b ust. 2 pkt 1 uokik, w decyzji o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującej jego wykorzystywania, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do:

- 1) poinformowania konsumentów, będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca, o którym mowa w ust. 1, o uznaniu za niedozwolone postanowienia tego wzorca - w sposób określony w decyzji;
- 2) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji.

Jedną z intencji określenia środków usunięcia trwających skutków naruszenia jest zwiększenie skuteczności administracyjnoprawnego trybu stwierdzania stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umownych. Środki te mogą mieć charakter informacyjny. Dzięki otrzymanym informacjom konsumenci dowiedzą się, że zakwestionowane przez Prezesa UOKiK postanowienia umowne są wobec nich bezskuteczne i mają możliwość dochodzenia od Spółki roszczeń w tym zakresie. Jednocześnie to od konsumenta będzie zależało dochodzenie roszczeń w oparciu o uznanie określonych w decyzji klauzul za abuzywne (bądź też zachęci ich do kwestionowania pozostałych warunków umowy, których na mocy stosowanych przez Spółkę klauzul nie byli skorzy podważać). W szczególności, (choć nie tylko) chodzi o nieuprawnione obciążenie przez Spółkę kont konsumentów opłatą inicjalną w wysokości 10 zł w związku ze zmianą wprowadzoną na podstawie zakwestionowanych postanowień.

W niniejszej sprawie, trwające skutki naruszenia zakazu stosowania niedozwolonych postanowień wzorca umowy, polegają na braku świadomości konsumentów (którzy w okresie obowiązywania regulaminów korzystali z usług Spółki), co do faktu, że w regulaminach zamieszczone było niedozwolone postanowienie, które wobec abuzywnego charakteru, nie wiązało konsumentów od początku zawarcia umowy. Spółka nie była więc uprawniona do dokonywania zmian w regulaminach, a jeżeli takie zmiany wprowadziła, nie wywoływały one skutków prawnych wobec konsumentów. Brak świadomości powyższego, może utrudniać podjęcie przez nich działań zmierzających do ewentualnego dochodzenia roszczeń majątkowych z tego tytułu.

Prezes Urzędu zdecydował o zastosowaniu środków usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych określonych w punkcie I. sentencji decyzji, poprzez opublikowanie w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na koszt Nextbike na głównej stronie internetowej Spółki oświadczenia, w którym Nextbike poinformuje konsumentów o uznaniu za niedozwolone postanowień regulaminów w sposób określony w decyzji oraz o płynących z wydania decyzji skutkach dla interesów konsumentów.

Spółka została ponadto zobowiązana do zamieszczenia takiego samego oświadczenia na portalu Facebook aktualnie pod adresem - https://www.facebook.com/NextbikePolska/?locale=pl_.

Ponadto Spółka została zobowiązana do wysłania do tych konsumentów, którzy zawierali ze Spółką umowy na podstawie wzorców, w których znajdowały się zakwestionowane postanowienia, na ich adresy e-mailowe informacji o wydaniu przez Prezesa Urzędu niniejszej decyzji i o jej skutku dla konsumentów. Przekazanie takiej informacji na

indywidualne adresy poczty internetowej nabywców usług realizuje w najpełniejszy sposób cel przekazania takiej informacji, tj. dotarcie z nią do możliwie najszerszego kręgu osób, zainteresowanych wydaniem decyzji a jednocześnie potencjalnie pokrzywdzonych wskutek stosowania zakwestionowanych postanowień.

Wobec powyższego Prezes UOKiK orzekł jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Ad. III.

Nałożenie przez Prezesa Urzędu kary pieniężnej

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 3a uokik, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 23a uokik.

Kara pieniężna za naruszenie zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 k.c. ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu.

W ocenie Prezesa Urzędu, zgromadzony materiał dowodowy w sposób jednoznaczny wskazuje, że Spółka stosowała w regulaminach postanowienia o niedozwolonym charakterze. Charakter stosowanych przez Spółkę klauzul, ich szkodliwość i negatywne skutki w sferze ekonomicznych i pozaekonomicznych interesów konsumentów, jakie mogły wywołać, przemawia za zasadnością nałożenia w tym przypadku kary pieniężnej. Kwestionowane postanowienia stosowane były również wobec konsumentów, jako niewątpliwie słabszych uczestników obrotu. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że krąg konsumentów dotkniętych stosowaniem zakwestionowanych postanowień umownych jest dosyć szeroki, postanowienia stosowane były bowiem wprowadzone na rynkach lokalnych, ale w 29 miejskich lokalizacjach, dotyczyły zarówno wszystkich faktycznych klientów Spółki, jak i wszystkich potencjalnych klientów Spółki, zainteresowanych jej ofertą.

Okoliczność, iż aktualnie zakwestionowane postanowienia nie są już stosowane przez Nextbike, nie ma wpływu na fakt nałożenia na Spółkę kary pieniężnej.

W ocenie Prezesa UOKiK, zasadnym jest w niniejszej sprawie wymierzenie kary pieniężnej z uwagi na cele prewencji indywidualnej i ogólnej, jak również cel represyjny. Nałożenie kary pieniężnej służyć będzie zatem jako środek odstraszający Spółkę od stosowania podobnych naruszeń w przyszłości (prewencja indywidualna). Rozstrzygnięcie o karze ma również być sygnałem dla innych profesjonalnych uczestników rynku, na którym działa Spółka, że tego typu działania nie mogą być podejmowane - pod rygorem sankcji finansowej (prewencja ogólna). Kara pieniężna spełnia również funkcję represyjną, to znaczy stanowić będzie dolegliwość dla strony niniejszego postępowania uzasadnioną stwierdzeniem stosowania niedozwolonych postanowień umownych. Zatem, Prezes UOKiK działając w ramach uznania administracyjnego uznał nałożenie na Spółkę kary pieniężnej za celowe.

Ocena zgromadzonego materiału dowodowego wskazuje na umyślne naruszenie przez Spółkę zakazu wyrażonego w art. 23a uokik. Spółka jako profesjonalista ma obowiązek stosować obowiązujące przepisy prawa, w tym określające, jakie postanowienia spełniają

prześlanki niedozwolonych postanowień umownych. Z racji posługiwania się wzorcami umownymi w obrocie z konsumentami Spółka ma więc obowiązek uwzględnić przepisy art. 385¹ § 1 i art. 385³ k.c. oraz zakaz wynikający z art. 23a uokik. Należy wskazać na bogate i utrwalone orzecznictwo sądowe dotyczące niedozwolonych postanowień wzorców umów w stanie prawnym obowiązującym przed dniem 17 kwietnia 2016 r., tj. przed przyznaniem Prezesowi Urzędu kompetencji do orzekania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, a także na liczne decyzje Prezesa Urzędu z zakresu niedozwolonych postanowień umownych, wydawanych po tej dacie, na których Nextbike powinien oprzeć się, opracowując regulaminy wykorzystywane w obrocie z konsumentami.

Należy zauważyć, że tworzenie wzorców umów, zwłaszcza dokonywane przez profesjonalny podmiot, nie jest przypadkowe. Nie jest też efektem spontanicznych działań. Przeciwnie, w przekonaniu Prezesa UOKiK, każde postanowienie wzorca umowy jest szczegółowo analizowane i dobierane pod kątem skutków, jakie one wywołują lub mogą wywołać. Nie sposób zatem uznać, że stosowane przez Spółkę w regulaminach postanowienia umowne znalazły się tam nieintencjonalnie czy też „przez przypadek”. Nie ma wątpliwości, że Nextbike wiedział jakie skutki będą miały dla konsumentów stosowane przez niego postanowienia umowne oraz że stosował je świadomie w celu osiągnięcia z góry powziętego zamiaru. Z tym zamiarem zresztą zamieszczał je w regulaminach chcąc w ten sposób zabezpieczyć swoje interesy finansowe (upoważnienie do jednostronnej zmiany regulaminów, co skutkowało wprowadzeniem dodatkowej opłaty).

Należy uwzględnić, że w ramach działań podjętych wobec Spółki przed wszczęciem niniejszego postępowania, Prezes Urzędu przedstawił Spółce swoje zastrzeżenia do treści postanowienia umożliwiającego Spółce zmiany regulaminów na przyszłość. Spółka знаła zatem stanowisko Prezesa Urzędu co do możliwej abuzywności postanowień. W skierowanym do Spółki „Wystąpieniu z zakresu ochrony konsumentów” Prezes Urzędu wyjaśnił, że brak reakcji posłuży do oceny zasadności podjęcia adekwatnych działań w trybie uokik. Pomimo tego, Nextbike nie dostosował się do ww. Wystąpienia. Wskazać należy, że Nextbike reklamuje się jako największy w Polsce dostawca i operator miejskich systemów rowerowych, mający ponad [xxx] udziału w rynku rowerowym w kraju. Zatem jako profesjonalista ma obowiązek stosować obowiązujące przepisy prawa, w tym określające, jakie postanowienia spełniają przesłanki niedozwolonych postanowień umownych. Z racji posługiwania się wzorcami umownymi w obrocie z konsumentami, Spółka ma więc obowiązek uwzględnić przepisy art. 385¹ § 1 i art. 385³ k.c. oraz zakaz wynikający z art. 23a uokik. Warto też zauważyć, że postanowienia, które zakwestionował Prezes Urzędu, co do zasady były korzystne wyłącznie dla Spółki. Na ich podstawie Nextbike mógł jednostronnie wprowadzić zmiany w regulaminach, co zresztą uczynił wprowadzając dodatkowe opłaty i obciążając nimi konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu, uzasadnia to wniosek, że stosując ww. postanowienia Nextbike przewidywał i co najmniej godził się z tym, że są to postanowienia, na podstawie których może uzyskać, kosztem konsumenta, określone korzyści.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 pkt 1 uokik, wysokość nakładanej kary pieniężnej ustalana jest z uwzględnieniem w szczególności okoliczności naruszenia przepisów tej ustawy oraz uprzedniego naruszenia przepisów ustawy, a także okresu, stopnia i skutków rynkowych naruszenia przepisów uokik, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia, biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która

stanowiła przedmiot naruszenia. Ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes Urzędu bierze również pod uwagę okoliczności łagodzące lub obciążające, które wystąpiły w sprawie.

Zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 2 uokik, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania.

Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających art. 111 ust. 4 pkt 2 uokik wymienia: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonaniem naruszenia, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia.

Zasady kalkulacji kary

Stosownie do przepisu 106 ust. 3 pkt 1 uokik obrót, o którym mowa w art. 106 ust. 1 uokik, oblicza się jako sumę przychodów wskazanych w rachunku zysków i strat - w przypadku przedsiębiorcy sporządzającego taki rachunek na podstawie przepisów o rachunkowości.

Podstawę obliczenia wysokości kary w niniejszym postępowaniu stanowi obrót Spółki liczony jako suma przychodów netto wykazanych w rachunku zysków i strat osiągnięty w 2022 r., który wyniósł [xxx] złotych.

Zatem maksymalna kara pieniężna w odniesieniu do zarzuconej Spółce praktyki, jaka może zostać nałożona na Spółkę w oparciu o przepis art. 106 ust. 1 pkt 3a uokik wynosi [xxx] złotych.

Ustalenie wysokości kary pieniężnej ma charakter wieloetapowy. Ustalając wysokość nakładanej kary pieniężnej należy uwzględnić w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy, uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także okres stopień oraz skutki rynkowe naruszenia. Na tej podstawie ustalona zostaje kwota bazowa. W dalszej kolejności należy rozważyć, czy w sprawie występują okoliczności obciążające i łagodzące oraz jaki powinny mieć wpływ na wysokość kary.

Okoliczności naruszenia przepisów ustawy

Okoliczności naruszenia przepisów uokik przez Nextbike zostały już szczegółowo opisane w poprzedniej części uzasadnienia decyzji. W podsumowaniu stwierdzić należy, iż działalność Spółki jako organizatora usługi samoobsługowych wypożyczalni rowerów miejskich za pomocą aplikacji dotyczy/dotyczyła rynków lokalnych w 29 miejscowościach na terenie kraju. Działania Spółki były wynikiem wygrania przez Nextbike przetargów na organizację i prowadzenie ww. wypożyczalni, w których zamawiającymi były samorządy lokalne lub spółki miejskie. Świadcząc przedmiotowe usługi Spółka działa na podstawie umów zawartych z zamawiającymi, tj. organami reprezentującymi poszczególne samorządy lub ze spółkami miejskimi. W ramach działalności prowadzonej przez Nextbike, nieograniczony krąg użytkowników, za pomocą internetowej aplikacji Spółki wprowadzonej do ich telefonów, mógł skorzystać z odpłatnej usługi samoobsługowej wypożyczalni roweru, które dotyczyły wypożyczalni lokalizowanych w 29 miastach na terenie kraju. Rozliczenia za wypożyczenie roweru dokonywane były przez indywidualne konta użytkowników, które użytkownik zasilat dowolną kwotą. Z nadpłaconego konta mogły być regulowane kolejne

należności za wypożyczenie roweru. Z natury rzeczy użytkownikami usługi były osoby fizyczne, a zatem konsumenci. Zasady wypożyczania rowerów oraz prowadzenia indywidualnych kont użytkowników uregulowane były w regulaminach obowiązujących w poszczególnych lokalizacjach, które były stosowane przez Nextbike, a dodatkowo były zatwierdzane przez organy lokalnych samorządów. Spółka wprowadziła w okresie objętym niniejszym postępowaniem do wszystkich obowiązujących 29 regulaminów postanowienia, w brzmieniu opisanym w sentencji l. 1- 3 niniejszej decyzji, które upoważniały ją do zmiany regulaminów w trakcie trwania stosunku umownego o charakterze ciągłym, bez podania ważnych przyczyn uzasadniających wprowadzenie zmian. Pomimo, że takie postanowienia stosowane były w trzech, nieco różniących się treściowo wersjach, Prezes UOKiK postanowił nałożyć jedną karę za przedmiotowe naruszenie.

Upřednie naruszenie przepisów uokik (art. 111 ust. 1 uokik)

Prezes Urzędu stwierdził, że w sprawie nie występuje przesłanka upředniego naruszenia przez Spółkę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Okres stosowania

Rozstrzygając o wysokości kary za stosowanie kwestionowanych postanowień, Prezes Urzędu uwzględnił okres trwania stwierdzonego naruszenia. Prezes UOKiK ustalił, iż w każdej lokalizacji, gdzie stosowany był regulamin, w którym zamieszczono zakwestionowane postanowienia Nextbike dokonał ich zmian, wskutek której zarzucone Spółce działanie zostało zaniechane. Do zaniechania doszło zasadniczo w toku prowadzonego postępowania o stwierdzenie stosowania klauzul abuzywnych a przed wydaniem niniejszej decyzji, wskutek stanowiska Nextbike przedstawionego niezwłocznie po wszczęciu postępowania, w którym Spółka zadeklarowała wdrożenie procesu zmian wzorca umownego. Spółka zastrzegła, iż proces wprowadzania zmian będzie rozciągnięty w czasie, ponieważ zmiana regulaminu musi być zaakceptowana przez organ samorządu terytorialnego, na obszarze którego on obowiązuje. Okres stosowania niedozwolonych postanowień był różny w każdej miejscowości, w której obowiązywał regulamin. Jako datę początkową jego stosowania przyjąć należy 2 lipca 2018 r. (Regulamin Systemu Pobiedziskiego Roweru Gminnego) zaś za datę końcową 22 sierpnia 2023 r. (Regulaminu Systemu Koniński Rower Miejski), co zostaje zakwalifikowane jako okres długotrwały. Wprawdzie odnośnie poszczególnych lokalizacji okresy stosowania regulaminów, w których zamieszczone było zakwestionowane postanowienie były krótsze, ale przeciętnie regulaminy obowiązywały powyżej jednego roku, co potwierdza stanowisko, iż okres stosowania niedozwolonej klauzuli był długotrwały.

Stopień i skutki rynkowe naruszenia (z uwzględnieniem okoliczności dotyczących natury naruszenia oraz działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia)

Przedsiębiorca prowadził działalność, polegającą na organizacji usług samoobsługowej wypożyczalni rowerów miejskich w 29 miejscowościach na terenie całego kraju z wykorzystaniem aplikacji internetowej zainstalowanej w telefonach użytkowników. Zatem terytorialny zasięg działania Spółki, a w konsekwencji skutków praktyki określić należy jako sumę rynków lokalnych obejmujących 29 miejscowości, a zatem względnie szeroki.

Mając na uwagę specyfikę prowadzonej działalności, wskazać należy, iż usługi świadczone przez Spółkę wspierane są przez samorządy lokalne, stanowiąc z jednej strony realizację ich programów ochrony środowiska, z drugiej zaś stanowiąc uzupełnienie oferty tradycyjnej komunikacji miejskiej.

Świadczona usługa samoobsługowej wypożyczalni rowerów miejskich, prowadzona z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i Internetu staje się coraz bardziej popularna w miejscowościach, w których jest udostępniona, ponieważ umożliwia ekologiczne, szybkie, sprawne i stosunkowo niedrogi przemieszczanie się w mieście bez konieczności korzystania z komunikacji miejskiej lub transportu prywatnego. Promuje również niewątpliwie prozdrowotne i ekologiczne modele zachowań. Zalety usługi, niezależnie od tego, że ma charakter jedynie sezonowy, powodują, że korzysta z niej coraz więcej użytkowników, w szczególności osób młodych lub w średnim wieku. Wypożyczenie rowerów miejskich zapewnia zatem konsumentom nie tylko możliwość transportu, ale również rekreacji. Tak określone cechy usługi powinny zachęcać do korzystania z niej jak największej ilości osób, czemu jednak relatywnie nie służy skutek stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień. Tak zdefiniowana grupa odbiorców usługi nie należy do „szczególnie wrażliwej” grupy konsumentów narażonej na skutki niedozwolonych postanowień. W miejscowości, w której świadczone są ww. usługi, jest z zasady tylko jeden operator samoobsługowej wypożyczalni rowerów miejskich, zatem konsumenci nie mają możliwości wyboru organizatora usługi z kilku ofert tego samego rodzaju. W konsekwencji powyższego konsument musi korzystać z oferty jedyne przedsiębiorcy, który oferuje usługi na danym terenie.

Spółka świadczy usługi na podstawie umowy zawieranej z indywidualnym użytkownikiem z wykorzystaniem wzorca umownego tj. regulaminu, który jest jej autorstwa (niezależnie od kwestii jego akceptacji przez lokalne samorządy). Konsumenci mają prawo oczekiwać od przedsiębiorcy, który przedstawia im swoją ofertę - profesjonalizmu oraz przede wszystkim rzetelności. W szczególności konsumenci mają prawo domagać się od Spółki przestrzegania zasad uczciwości kontraktowej, która przejawia się w równorzędnym i sprawiedliwym uregulowaniu praw i obowiązków wynikających z zawartej umowy. Niewątpliwie, zaufanie konsumentów do Spółki jako autora wzorca wzmocnione jest przez fakt, iż partnerami Nextbike są samorządy lokalne, na zlecenie których Spółka działa jako operator wypożyczalni rowerów miejskich. Nie zmienia to jednak faktu, że za treść regulaminów, w których zamieszczono niedozwolone postanowienia odpowiedzialność ponosi Nextbike. Zakwestionowane postanowienia zostały zamieszczone we wzorcach umownych stworzonych przez Spółkę jako profesjonalistę, z niewątpliwym wykorzystaniem tej pozycji i stosowanym wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu w realiach niniejszej sprawy - zasady uczciwości kontraktowej zostały zaburzone, co nie pozostaje bez wpływu na negatywne skutki rynkowe omawianego naruszenia.

Ocena stopnia naruszenia dokonana przez Prezesa Urzędu, uwzględnia okoliczność, iż oferta Spółki miała charakter otwarty, jednakże dotyczyła wypożyczalni funkcjonujących w 29 miejscowościach na terenie kraju. Trafia zatem do potencjalnie nieograniczonego kręgu odbiorców, zainteresowanych skorzystaniem z oferty Nextbike, co ma wpływ na potencjalnie szeroki zasięg stosowania niedozwolonych postanowień, ograniczony jednak terytorialnie.

Zakwestionowane postanowienia umożliwiały Spółce dokonanie zmian we wzorcu umowy tj. Regulaminie, w trakcie jego trwania, w odniesieniu do umów o charakterze ciągłym, jakim jest umowa o prowadzenie konta. Spółka mogła zatem zmienić w trakcie trwania stosunku zobowiązaniowego prawa i obowiązki stron o charakterze majątkowym i niemajątkowym w dowolnym zakresie, w tym np. wprowadzić odpłatność prowadzenia indywidualnego konta, za prowadzenie którego dotychczas opłaty nie były pobierane. Tym samym Spółka nadużyła

pozycji profesjonalisty, poprzez zagwarantowanie sobie możliwości wpływania na treść stosunku obligacyjnego z konsumentem w sposób zupełnie dowolny, bez wskazania jakichkolwiek przesłanek uzasadniających zmiany. Treść postanowień zaburzyła więc równowagę stron, gdyż konsument nie tylko nie miał wpływu na ewentualne zmiany stosunku umownego, ale mógł być tymi zmianami zaskakiwany przez Spółkę, gdyż umowa nie określa sytuacji, w których zmiany są dopuszczalne. Zmiany te mogły być dokonane z uwzględnieniem wyłącznie interesów Spółki oraz na niekorzyść konsumenta. Wprawdzie konsumentowi przysługiwało uprawnienie do wypowiedzenia umowy, ale takie rozwiązanie mogło nie być zgodne z zamiarem konsumenta. Dlatego trafna jest ocena, iż postanowienia mogły naruszać interesy majątkowe (a zatem wrażliwą sferę ogółu konsumentów) i niemajątkowe konsumentów.

Z uwagi na powyższe, biorąc pod uwagę skutki, które kwestionowane postanowienia mogły wywołać w sferze interesów konsumentów, wagę naruszenia należy określić jako znaczną.

Wyliczenie kwoty bazowej

Mając na względzie przedstawione powyżej okoliczności, Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary pieniężnej nałożonej na Nextbike z tytułu naruszenia, jakim jest stosowanie niedozwolonego postanowienia, na poziomie [xxx]% obrotu przedsiębiorcy osiągniętego w roku 2022 r., który wyniósł [xxx] złotych. Wyliczona w ten sposób kwota bazowa wynosi 608 570 zł (słownie: sześćset osiem tysięcy pięćset siedemdziesiąt złotych).

Okoliczności łagodzące i obciążające w odniesieniu do postanowień z pkt I.1-3 sentencji decyzji

Ustalając ostateczny wymiar kary pieniężnej nałożonej na Spółkę, Prezes Urzędu dokonał również oceny zaistniałych w postępowaniu okoliczności obciążających i łagodzących.

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał umyślność działania Spółki. W ramach działań podjętych wobec Spółki przed wszczęciem niniejszego postępowania, Prezes Urzędu przedstawił Spółce swoje zastrzeżenia co do abuzywności zakwestionowanego postanowienia. Spółka podjęła działania w celu wyeliminowania wskazanego naruszenia dopiero po wszczęciu postępowania właściwego przez Prezesa UOKiK. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o 50%.

W niniejszej sprawie Prezes UOKiK uznał, że w odniesieniu do zakwestionowanych postanowień wymienionych w pkt I.1-3 sentencji decyzji należy wziąć pod uwagę okoliczność łagodzącą, którą jest zaprzestanie stosowania zakwestionowanych postanowień, który to proces został zakończony przed wydaniem niniejszej decyzji (uzasadnienie obniżenia kwoty bazowej kary pieniężnej o 10%). Spółka w pierwszym złożonym piśmie po zawiadomieniu jej o wszczęciu postępowania zadeklarowała modyfikację zakwestionowanych regulaminów i tę deklarację realizowała w toku prowadzonego postępowania. Dodatkowo Spółka zmodyfikowała również regulaminy stosowane w miejscowościach nie objętych zakresem prowadzonego postępowania- co uzasadniało obniżenie kwoty bazowej kary pieniężnej o 10%. Powyższe uzasadniało obniżenie kwoty bazowej kary pieniężnej łącznie o 20%.

Łączna ocena i kalkulacja okoliczności łagodzących wymiar kar i okoliczności obciążających wymiar kar spowodowała jej podwyższenie o 30%.

Obliczenie kary

Uwzględniając wszelkie okoliczności, jakie zaistniały w sprawie, nałożona na Spółkę kara z tytułu stosowania postanowień wskazanych w pkt. I.1-3 sentencji decyzji wynosi 791 141 zł (słownie siedemset dziewięćdziesiąt jeden tysięcy sto czterdzieści jeden złotych), co stanowi [xxx]% obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2022 r. i [xxx]% maksymalnej kary, która mogłaby zostać nałożona na Spółkę na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 3a uokik.

Podsumowanie

W ocenie Prezesa Urzędu, nałożona na Spółkę kara pieniężna w pkt III. sentencji decyzji mieści się w granicach wyznaczonych przez art. 106 ust. 1 pkt 3a uokik. Jej wysokość jest ponadto adekwatna do okresu, stopnia i okoliczności naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w tym skutków rynkowych jakie te naruszenia wywołują. W opinii Prezesa UOKiK nałożona kara pieniężna będzie stanowić środek odstrasżający od stosowania podobnych praktyk w przyszłości, skierowany zarówno wobec Spółki, jak również wobec innych przedsiębiorców podejmujących podobne działania. Kara pieniężna nałożona niniejszą decyzją spełnia również funkcję represyjną, to znaczy stanowić będzie dolegliwość dla strony niniejszego postępowania uzasadnioną stwierdzeniem naruszenia interesów konsumentów.

Dodać należy, że w ocenie Prezesa Urzędu - ustalona kara pieniężna jest adekwatna do okoliczności sprawy.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 uokik, karę pieniężną należy uiścić w terminie **14 dni od dnia** uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów NBP o/o Warszawa nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt. III sentencji decyzji.

IV. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania

Zgodnie z art. 80 uokik Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. Natomiast w myśl art. 77 ust. 1 uokik, jeżeli w wyniku postępowania Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Ponadto, stosownie do treści przepisu art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.), jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia. Do kosztów postępowania - zgodnie z art. 263 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego - zalicza się również koszty doręczenia stronom pism urzędowych.

Postępowanie w sprawie o uznanie stosowanych przez Spółkę postanowień umownych za niedozwolone zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przepisów uokik. Kosztami postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa UOKiK ze stroną. W związku z tym postanowiono obciążyć Spółkę kosztami korespondencji wysłanej w niniejszym postępowaniu w wysokości 99,30 zł (słownie: dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 30/100).

Koszty niniejszego postępowania Spółka obowiązana jest wpłacić na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Mając na uwadze powyższe, Prezes UOKiK orzekł jak w pkt IV niniejszej decyzji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1689 ze zm.) w zw. z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatura w Lublinie.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 479³² § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatura w Lublinie, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w zw. z art. 32 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1144 ze zm.), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1 000 zł, natomiast zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów opłacie w kwocie 500 zł.

Zgodnie z art. 103 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 zd. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1 i § 3-4 Kodeksu postępowania cywilnego, strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego.

Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Lublinie
Barbara Pawlak

Otrzymuje:

1. Pełnomocnik NEXTBIKE Polska S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w Warszawie
Ul. Przasnyska 6B
01-756 Warszawa
2. a/a